

## [Carl M. Nielsen.]

på at dyrke sukkeroer, dyrkningen var gået ind som et led i landbrugets driftsplan og var en kilde til indtægt. Men ikke alene dyrkerne var interesserede i at bevare sukkerproduktionen, også andre ville blive ramt ved en standsnings. Det er jo således, at roedyrkningen giver beskæftigelse til ikke så få hænder ved udtynding og rensning forår og sommer og optagning om efteråret og tillige arbejde på de forskellige saftstationer og sukkerfabrikker. Landarbejdere er søgt hen til de egne, hvor der var beskæftigelse til finde, og var denne produktion standset, var arbejdsløshedstallet steget yderligere til skade for såvel arbejderne som samfundet. Der kunne nævnes flere grunde til, at man gennemførte sukkerordningen i 1932, da man tog det skridt at sikre den indenlandske produktion af sukker.

Med denne ordnings gennemførelse fik de eksisterende sukkerfabrikker monopol på fremstilling af sukker mod, at de underkastede sig statskontrol og udbytteregulering efter bestemte regler. Ordningen medførte også, at forbrugerne ved at betale lidt mere for sukkeret sikrede en vis beskæftigelse indenfor landbrugsproduktionen. Jeg tror, at alle vil være enige om, at sukkerordningen har gavnet os, ikke mindst i krigsårene. Det er nævnt af den højtærede handelsminister, hvilken betydning den har haft. Jeg tror, man må sige, at selvom vi i sin tid måtte betale noget, så har slutresultatet været sådan, at det, vi i sin tid gav i merpris, er kommet igen og mere til. Det har været et aktiv for Danmark at have sukkeret som byttemiddel. Også den rent forsyningsmæssige betydning står os alle klart. Alt taget i betragtning tror jeg at turde sige, at det skridt, der dengang blev taget, ikke var forkert.

Sidste år, da sukkerordningen var til behandling, blev det klart tilkendegivet, at vi snart kom til at stå overfor en nyordning på dette område, hvilket jo også er blevet tilfældet. Der har været ført mange og langvarige forhandlinger, i første række mellem handelsministeren, sukkertilsynet og sukkerfabrikkerne. Fabrikkerne har ønsket en nyordning. Det er oplyst for os nu, at en 1-årig periode kunne vi ikke forvente, idet sukkerfabrikkerne ønskede at kunne disponere på længere sigt, hvilket er forståeligt. Vi har den opfattelse, at der trænger til at blive gjort en hel del på disse områder. En rationalisering må finde sted, hvilket også er meningen med den nye ordning. Noget er der foretaget, mere det ene sted end det andet. Jeg har selv arbejdet på en sukker-

fabrik gennem årene og set den udvikling, der har fundet sted, set, hvad det har betydet i produktionen, i driften og for fabrikkerne, og jeg tror, at såfremt vi skal regne med, at dansk sukkerindustri skal klare sig fremover, hvad vi alle er interesserede i, må der også fra industriens side gøres en indsats. Fabrikkerne må være forrest i den udvikling, der finder sted til gavn for såvel produktion og beskæftigelse som forsyning.

Men som sagt, forhandlingerne var ikke lette. Sukkerfabrikkerne var klar over, at de havde gode kort på hånden — hvad de heller ikke lagde skjul på —, og kortene har også efter min formening været brugt. Stillingen i dag er jo anderledes end i 1932 for fabrikkerne. I dag står de med en stor egenkapital. Prisen på sukkeret er også anderledes ude i verden, så en frigørelse på nuværende tidspunkt ville ikke have været til skade for fabrikkerne, men for samfundet. Jeg synes, at fabrikkerne godt kunne have vist lidt mere forståelse, end tilfældet var, uden at det havde skadet dem.

Når man ser det grundlag, der oprindeligt blev opstillet fra fabrikernes side, og det resultat, som den højtærede handelsminister nu har ridset op, må det siges, at der er gjort et stort stykke arbejde, og dette arbejde er først og fremmest gjort af den højtærede handelsminister. Utrættelig har han arbejdet for at gavne samfundet bedst muligt, og jeg vil gerne rette en tak til ham herfor. Forligsgrundlaget er sådan, at det har fået tilslutning fra såvel venstre og konservative som radikale. Fra socialdemokratisk side tiltræder vi det også, men den højtærede handelsminister har allerede nævnt, at vi kunne have tænkt os en anden løsning, og den mening deler jeg fuldtud. Når vi tiltræder forslaget, gør vi det udfra den formening, at det er det, der under de givne forhold stiller samfundet bedst muligt overfor aktionærerne.

Om selve lovforslaget, som det nu foreligger, skal jeg ikke gå i enkeltheder — det er allerede gjort. Det er med tilfredshed, jeg af bemærkningerne til § 5 ser, at sukkerprisen agtes opretholdt indtil videre. Bestemmelserne om, at 4 pct. af overskuddet skal anvendes til sociale foranstaltninger for fabrikernes arbejdere og funktionærer, er et fremskridt, som jeg sætter megen pris på. Hvorledes beløbet skal anvendes, er der ingen faste bestemmelser om. Derom skal der føres en forhandling mellem ledelsen og samarbejdsudvalgene. I udvalgsbetænkningen fra folketinget er der nævnt visse ting, men det er jo tænkeligt, når sagen